

СТАНОВИЩЕ

относно конкурс за доцент по 2.3. Философия, обявен от Института за изследване на обществата и знанието при БАН – София за нуждите на секция „Логически системи и модели”

от проф. д-р Христо Тодоров, департамент „Философия и социология” в Нов български университет

Конкурсът за доцент по 2.3. Философия е обявен от Института за изследване на обществата и знанието при БАН – София за нуждите на секция „Логически системи и модели” в бр. 53 на „Държавен вестник” от 18 юни 2013 г. със срок от два месеца от публикуването на съобщението.

Единствен кандидат по този конкурс е д-р Росен Любомиров Люцканов, главен асистент в секция „Логически системи и модели” на Института за изследване на обществата и знанието при БАН. Кандидатът отговаря на условията за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”. През 2007 г. той е придобил образователната и научна степен „доктор” след успешна защита на дисертация на тема „Феноменът на непълнотата. Логически анализ, математическо обосноваване и философски интерпретации на ограничителните теореми”. Дисертацията е издадена впоследствие като отделна книга под заглавие „Теоремата за непълнота: контексти на интерпретация”, изд. „Изток-Запад” София 2008.

Като хабилитационен труд Росен Люцканов е представил за участие в конкурса монографията „Лицата на Протей. Увод в концептуалната математика”, изд. „Изток-Запад” София 2013, заедно с още 20 статии и студии като всички те са публикувани след 2007 г., годината на придобиване на докторска степен. Дванадесет от тези статии и студии са на български език, а осем – на английски. Публикациите, с които кандидатът участва в конкурса, са в областите на математическата и философската логика и на философията на математиката.

Монографичният труд „Лицата на Протей. Увод в концептуалната математика” представлява самостоятелно изследване, което представлява увод в „теорията на категориите” – една сравнително нова дисциплина на математиката, чието създаване се свързва с имената на Самуел Айленберг и Сондърс Мак Лейн. Както авторът отбелязва още в предговора, „тероеията на категориите” има три съществени отличителни белега. Първо, тя е обща, доколкото обобщава резултатите на всички математически

дисциплини и твърденията ѝ се отнасят до произволна система от обекти, отговарящи на условията на съответната структура. Второ, тя е абстрактна, доколкото е безотносителна към характеристиките на изследваните обекти и затова търпи различни интерпретации и може да се използва при изследването на различни конкретни системи. Трето, „теорията на категориите“ е безсмислена, доколкото нейните изказвания не се отнасят към никакъв дял от действителността. „Теорията на категориите“ се появява, за да отговори на една променена ситуация в математиката, при която използваните от нея методи и понятия сами се превръщат в предмет на математическо знание и могат да бъдат изследвани с използването на математически методи. Според твърдението на автора тази теория трябва да изиграе ролята на „концептуална математика“, тъй като в нея в систематична форма следва да бъдат изложени базовите идеи и интуиции на елементарната математика. Претенцията на автора, която е сполучливо защитена в книгата, е този вид „концептуална математика“ да не предполага никаква връзка или зависимост от специфични дялове на математиката, а да се отнася наистина до цялата математика. Картината на математическото знание, която възниква на тази основа е доста по-различна от познатите представи за една основополагаща теория (най-често теорията на множествата), от която като от общия корен на един единен предмет израстват множество разклонения. Тази нова картина е по-скоро мрежа от понятия и методи, които се пораждат от други, възникнали по-рано, концептуални инструменти. Авторът е посочил общо пет приноса на своето изследване. Всички те са формулирани коректно. От тях за най-съществен смятам втория, а именно изработването на нова дефиниция на понятието „математическа теория“, според която предметът на математиката се изчерпва с т. нар. „достижими категории“.

Статиите и студиите, с които кандидатът участва в конкурса, могат да бъдат разделени тематично на три групи – 1) статии и студии по история на математиката и математическата логика; 2) по анализи на ключови понятия на логиката, семантиката и онтологията и 3) статии и студии, в които се разискват логически парадокси. Общото във всички тези разнородни в тематично отношение публикации е усилието да се схванат и демонстрират динамичните аспекти на динамичните аспекти на формирането на понятията и на работата с тях. И тук приносите са формулирани коректно и намират убедителна защита в съответните публикации. В отделен списък са изброени пет цитирания на публикации на кандидата и една рецензия на неговата по-раншна книга.

Росен Люцканов е активен изследовател, добре интегриран в българската и международната научна общност. Свидетелство за това са посочените 20 участия в научни конференции, семинари и други научни форуми в България и в чужбина, както и участията в общо 8 научно-изследователски проекта в периода след придобиването на образователната и научна степен „доктор”. За своите изследователски постижения през 2008 г. Росен Люцканов е удостоен с наградата на БАН „Марин Дринов” за млад учен. Той е член на УС на Българското общество за аналитична философия, заместник-председател е на Българския център за процесуални изследвания, а през 2011/2012 г. е бил стипендиант на Центъра за академични изследвания в София.

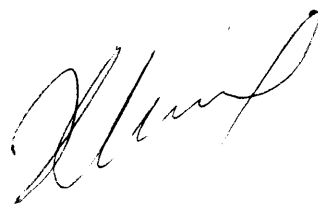
Кандидатът се изявява като активен преводач от английски. Превел е самостоятелно и съвместно с други преводачи общо научни 16 книги и статии, част от които не са научни.

Росен Люцканов има положителен опит като университетски преподавател. В миналото е преподавал формална логика в ПУ „Паисий Хилендарски” (2006/2007 и 2007/2008 г.) и теория на изкуствения интелект СУ „Св. Климент Охридски” (2009/2010 и 2010/2011 г.) Понастоящем чете общообразователен курс за знания по практическа логика в НБУ.

Монографията на Росен Люцканов и останалите му публикации, неговата изследователска, преводаческа, преподавателска и обществена дейност показват, че той е високо квалифициран, активен, отлично интегриран в научната общност изследовател.

Заключение: С цялостната си досегашна разнородна работа като учен и преподавател Росен Любомиров Люцканов защитава убедително кандидатурата си да бъде избран за доцент по 2.3. Философия в секция „Логически системи и модели на Института за изследване на обществата и знанието при БАН – София и като член на Научното жури аз ще гласувам ЗА неговия избор.

Подпис:

София, 3 ноември 2013 г.